

Novinky pro pěstitele ovoce

Šlechtitelé nové odrůdy připravují v dlouhodobém procesu křížení, jehož základem je dlouhodobé testování a zkoušení. Výhodnější je použít pro křížení osvědčené starší odrůdy, které jsou praxí již zvládnuté a mají určité nadstandardní vlastnosti, jako je odolnost k chorobám, velikost a lákavá barevnost plodů, ale i skladovatelnost a vnitřní kvalita. Tak tomu je i v případech nových odrůd jableň.

Plody jsou vyobrazené před sklizní a jejich popis je sestavován v době konzumní zralosti po určitém období skladování v chladničce. Pořadí, v jakém jsou popisy sestaveny, určuje postupná doba konzumu.

Pěstování uznaných a ověřených odrůd tuzemského šlechtění bude jistě přínosem pro české pěstitele ovoce.

Plodové jableň

Semira je raně zimní odrůda jableň s klasicky rostoucí větvenou korunou. Vznikla kombinací genotypu HL1711 a odrůdy Benet (HL), který vznikl zkřížením odrůd [Melrose (USA) x Rubin (Louda, CZ)]. Zkoušena byla pod označením HL1335. Vyšlechtěna byla ve Výzkumném a šlechtitelském ústavu ovocnářském Holovousy, s. r. o., (VŠÚO, HL).

Vzrůstnost stromu je středně bujná, typ rozvětvený, habitus rozložitý. Nasazení plodů na krátkých, středně tlustých výhonech jednotlivě i ve shlucích.

a dlouhá. Sklízňová zralost od poloviny října, konzumní nastává od prosince. Skladovat lze do února v chladnu, déle jen v řízené atmosféře. Jedná se o tolerantní odrůdu k výskytu strupovitosti s nízkou odolností k padlí jableň. Vhodnými podnožemi pro intenzivní pěstování jsou slaběji rostoucí. Odrůda je vhodná pro pěstování ve středních a vyšších pěstitelských oblastech ČR.

Idapaz je zimní odrůda jableň s klasicky rostoucí korunou. Vznikla křížením genotypu HL324 a zajímavého hybridu vzniklého z odrůd Idared (USA) a Topaz (UEB, CZ), zkoušena byla pod šlechtitelským označením HL731. Vyšlechtěna byla ve VŠÚO Holovousy, s. r. o.

Vzrůstnost stromu je středně bujná, tvoří rozložitý habitus koruny. Převládající barva květu v balónové fázi je tmavě růžová. Nasazení plodů na krátkých, tenkých výhonech bývá jednotlivě i ve shlucích. Plod středně velký, tvar kulovitý, bez žeber a svalců na vrcholu. Základní žlutou bar-

ci. Skladovat lze do února až března v chladnu, déle jen v řízené atmosféře. Jedná se o odrůdu rezistentní proti strupovitosti se střední odolností k padlí jableň. Vhodnými podnožemi pro intenzivní pěstování jsou středně a bujně rostoucí. Odrůda je vhodná pro pěstování ve středních a vyšších pěstitelských oblastech ČR.

Odrůda UEB 6581 se zkratkou firmy a číselným označením je zimní klasicky rostoucí jableň. Má udělena Evropská ochranná práva pro státy v EU.

ce. Skladovat lze do února až března, v řízené atmosféře i déle. Jde o rezistentní odrůdu proti strupovitosti s vyšší odolností k padlí jableň. Vhodnými podnožemi pro intenzivní pěstování jsou středně až bujněji rostoucí. Odrůda je vzhledem k delší vegetační době vyzrávání dřevní hmoty vhodná pro pěstování v teplých a středních pěstitelských oblastech.

Antopa je zimní odrůda jableň s klasicky rostoucí korunou. Vznikla křížením odrůd Angold (HL) a Topaz (UEB), zkoušena

Odrůda jableň Antopa

Foto archiv autora

Odrůda jableň Semira

Foto archiv autora

Plod středně velký až velký, tvar kulovitý, bez žeber a svalců na vrcholu. Základní barva plodu žlutozelená, krycí červená ve formě plošně skvrnitě. Slupka středně tlustá, hladká, na povrchu suchá, středně oviněná bez rzivosti. Dužnina krémové barvy, středně tuhé konzistence je středně šťavnatá, v chuti navinulá až nakyslá. Stopka středně tlustá a středně dlouhá až delší. Sklízňová zralost od poloviny října s konzumní zralostí v prosin-

vu plodu překrývá červená, a to celoplošně s nevýrazným žláháním. Slupka tlustá, hladká, na povrchu středně oviněná, bez rzivosti. Dužnina krémové barvy, středně tuhé konzistence je středně šťavnatá, v chuti navinulá až nakyslá. Stopka středně tlustá a středně dlouhá až delší. Sklízňová zralost od poloviny října s konzumní zralostí v prosin-

Odrůda jableň UEB 6581

Foto archiv autora

Vznikla křížením odrůd Fuji (JAP) a UEB 32642 (Opal®). Vyšlechtěna byla v Ústavu experimentální botaniky Praha AV ČR, v. v. i., (UEB).

Vzrůstnost stromu je slabá až středně bujná, typ rozvětvený, habitus rozložitý. Nasazení plodů je na krátkých a dlouhých tenkých výhonech převážně jednotlivě. Plod středně velký až velký, tvar má kuželovitý, bez žeber se středně výraznými svalci na vrcholu. Základní barva plodu je žlutá, krycí červená ve formě plošně rozmytých. Tenká slupka je hladká, na povrchu suchá, středně oviněná bez rzivosti. Dužnina krémové barvy, křehké jemné konzistence bývá velmi šťavnatá, sladká, po rozkrojení jen slabě hnědne. Stopka tenká a dlouhá. Sklízňová zralost do poloviny října, konzumní zralost od prosin-

byla pod šlechtitelským označením HL723. Vyšlechtěna byla ve VŠÚO Holovousy, s. r. o.

Vzrůstnost stromu je středně bujná, typ rozvětvený s nepravidelně rostoucími větvemi a svěšeným habitem. Převládající barva květu v balónové fázi světle růžová. Nasazení plodů na krátkých, tenkých až středně tlustých výhonech jednotlivě i ve shlucích. Plod středně velký až velký, tvar ploše kulovitý, bez žeber a svalců na vrcholu. Základní barva plodu žlutozelená, krycí červená ve formě celoplošně s nevýrazným žláháním. Slupka středně tlustá, hladká, na povrchu středně oviněná, bez rzivosti. Dužnina bílé barvy, tuhé konzistence, více šťavnatá, nasládlá. Stopka středně tlustá až tlustá a středně dlouhá. Sklízňová zralost od poloviny října, kon-

zumní od ledna. Skladovat lze do března v chladnu, v řízené atmosféře i déle. Jedná se o rezistentní odrůdu proti napadení strupovitostí, odolnost k padlí jableň je nízká. Vhodnými podnožemi pro intenzivní pěstování jsou slabě a středně bujně rostoucí. Odrůda je vhodná do středně položených pěstitelských oblastí i vyšších chráněných poloh.

Kreja je pozdně zimní odrůda jableň s klasicky rostoucí korunou. Zkoušena byla pod šlechtitelským označením HL617-11. Vznikla křížením odrůd Melrose (USA) a Rubin (Louda, CZ), podobně jako novinky z roku 2014–2015 Andera, Benet, Rosabel. Všechny byly vyšlechtěny ve VŠÚO Holovousy, s. r. o.

puje koncem října s konzumní zralostí od prosince. Skladovat lze do března až dubna. Jedná se o tolerantní (podmínečně odolná) odrůdu ke strupovitosti a k padlí jableň. Vhodnými podnožemi pro intenzivní pěstování jsou slabě rostoucí (např. M9, J-TE-G). Odrůda je vhodná do teplých a středně položených pěstitelských oblastí.

Okrasné jableň

Jedná se o dvě nové české odrůdy vyšlechtěné v Ústavu experimentální botaniky AV ČR Praha, v. v. i., na šlechtitelské stanici ve Střížovicích. Vznikly výběrem z křížení okrasných odrůd Evereste a Maypole. Byly začátkem roku 2019 zapsané do evropské databáze chráněných od-

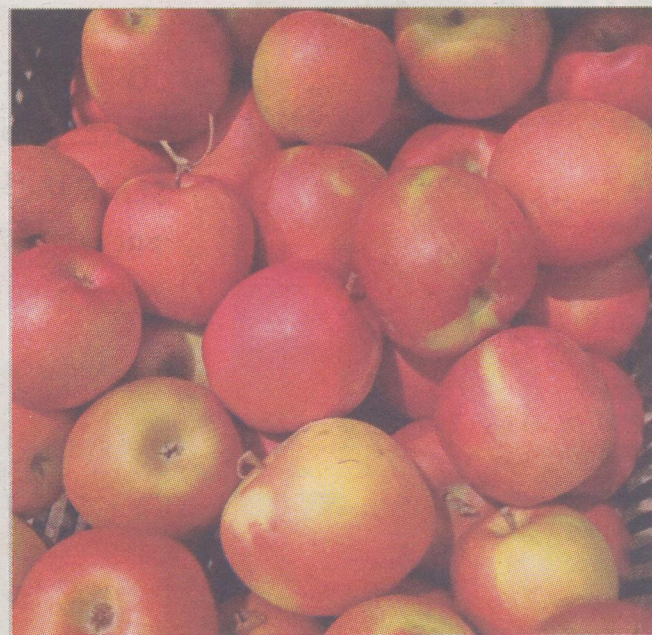
Odrůda jableň Kreja

Foto archiv autora

Idapaz ve sklízňové zralosti

Foto archiv autora

Idapaz v konzumní zralosti

Foto archiv autora

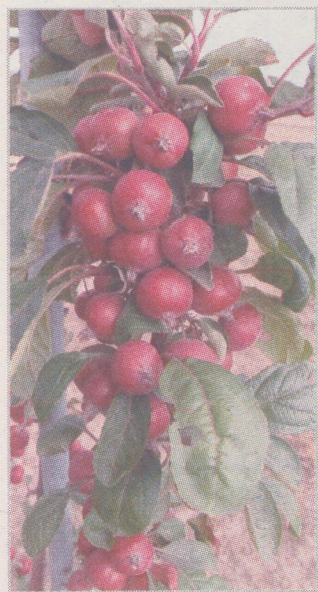
Vzrůstnost stromu středně bujná až bujná, typ rozvětvený, habitus rozložitý. Nasazení plodů na krátkých a dlouhých, středně tlustých výhonech jednotlivě i ve shlucích bývá nepravidelně. Plod středně velký až velký, ploše kulovitý tvaru, bez žeber, se středními svalci na vrcholu. Základní barva plodu žlutozelená, krycí červená ve formě plošně žláhání. Slupka středně tlustá, hladká, středně oviněná, bez rzivosti. Dužnina krémové barvy, středně tuhé konzistence, více šťavnatá, v chuti nasládlá. Stopka středně tlustá a středně dlouhá. Do sklízňové zralosti nastu-

růd (EDPV). Uplatnění naleznou především v intenzivních výsadbách jableň jako univerzální opylovači pro velký počet květů s tvorbou zvýšeného množství pylu. Pěstují se výhradně na bujně rostoucích podnožích (např. MM106, MM111, A2). Jejich názvy jsou spíše zahraniční, kam také směřuje jejich použití. Největším producentem jablek je Čína, pak 10x méně produkují USA a Polsko a 20x méně Turecko, Indie, Írán ad. A tak i tam se uvažuje o rozšíření těchto opylovačů. Nejen do světových sadů, ale i do okrasných zahrad.

(Pokračování na str. 25)

(Dokončení ze str. 24)

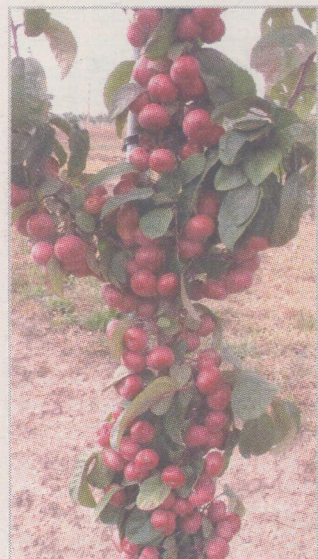
Magenta je kolumnární jabloň, okrasná s tmavě růžovým květem. Strom roste středně bujně, terminál se středně hustě větví a obrůstá krátkým plodonosným obrostem. Tvoří mnoho malých tmavě růžových květů. Plod je kulovitěho tvaru, velmi malé velikosti, se středně dlouhou a tenkou stopkou. Slupka je tenká, tmavě purpurově zbarvená, na povrchu bez rzivosti, středně ojiněná. Dužnina je narůžovělá, jedlá. Plody se nesklízí, mají výhradně okrasný charakter a vydrží na stromech do zámrazu bez znatelných změn. Výhodou je rezistence ke strupovitosti a padlí. Lze ji také využít v okrasných zahradách jako solitéru pro barevný květ, purpurový list a velké množství červeně zbarvených

Okrasná jabloň Magenta
Foto archiv autora

drobných plodů. U drobných pěstitelů do malých zahrádek, do nádob na terasy a jiné venkovní prostory rovněž jako okrasná. Větve s květy nebo s plody lze využít též k řezu.

Lilac je kolumnární jabloň, okrasná se světle růžovým květem. Strom roste středně bujně s větveným krátkým plodonosným obrostem a slabě větvicím se terminálem. Kvete velkým množstvím malých světle růžových květů, s překrývajícími se okvětními plátky. Plod je ploše

Okrasná jabloň Lilac
Foto archiv autora

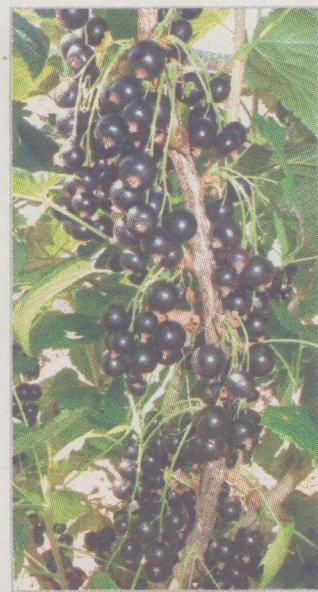
kulovitěho tvaru, malé velikosti, s dlouhou a tenkou stopkou. Slupka je tenká, celokrajně červená, na povrchu bez rzivosti, středně ojiněná. Dužnina je narůžovělá, jedlá. Výhodou je rezistence ke strupovitosti a padlí. Uplatnění je podobné jako u předšlé odrůdy, pro drobné pěstitele do okrasných zahrádek pro barevný květ a velké množství červeně zbarvených drobných plodů, do malých prostor, nádob

na terasy a jiné venkovní prostory. Větve s květy nebo s plody lze využít také k řezu.

Drobné ovoce

U drobného ovoce je směr šlechtění v ČR orientován k rodu *Ribes* L. (angrešt, rybíz) a nově rozšiřovanému druhu *Lonicera* L. (zimolez). Jsou to ty druhy, které jsou oblíbené mezi pěstiteli pro malé nároky na pěstování s vhodností do každé české zahrádky, bez nutné úpravy půdní kyselosti.

Lota je odrůda černého rybízu, která byla zkoušena pod označením LS VIII/43. Pochází z firmy SEMPRA PRAHA a. s., šlechtitelské stanice Velké Losiny. Roste jako polovzpřímený, středně hustý keř s tmavě zeleným olistěním. Při přeplození se plodné

Černý rybíz Lota
Foto archiv autora

výhony pod vahou bobulí rozkládají do stran a porost má sklon k poléhání. V paždí listů se tvoří jedno až dvě květenství. Hrozny jsou středně dlouhé, bobule černé, velké až velmi velké, středně lesklé, v chuti sladce nakyslé a aromatické. Sklízňová zralost je středně pozdní. To představuje období přelomu června a července. Sklizeň je snazší, jelikož má středně dlouhou stopku k první bobuli v hroznu. Odrůda není náročná na půdní prostředí ani nadmořskou výšku, jen proti rozkladitosti výhonů je nutná redukce mladších letorostů a zkrácení odplozených tříletých výhonů po sklizni. Od roku 2018 má odrůda udělenou ochranu práv v ČR.

Blue King je odrůda zimolezu modrého (*Lonicera caerulea* L. var. *kamtschatica*), pochází od šlechtitele a pěstitele Miroslava Chovance z Lipníka nad Bečvou. Je to už jeho čtvrtá odrůda tohoto druhu. Vzpřímeně středně bujně rostoucí větvený keř s tmavě hnědou kůrou. Listy jsou vstřícné, dlouze kopinaté, středně zelené, po okraji mírně zvlněné. Plodí brzy s plnou plodností od třetího roku. Plody jsou velmi dlouhé (až 50 mm), úzké válcovité, na příčném řezu elipsovité, zakončené malým očkem bez špičky. Tenká, tmavě modrá slupka je silně ojiněná. Jedná se o velmi ranou až ranou odrůdu, rašící na přelomu března a dubna. Období kvetení je rozložené do první poloviny dubna. Od této doby je třeba pamatovat na intervalovou vydatnou závlivu, aby nedošlo k zaschnutí bobulí. Sklízí se setřásáním na podkladový materiál (fólie, textilie), který vkládáme pod keř, od poloviny května s opakováním po 7 až 10 dnech. Od poloviny července ustává v růstu a rostlina pozvolna zasychá. Na půdní prostředí je nená-

Zimolez modrý Blue King

Foto archiv autora

ročná, pH půdy nejlépe v rozmezí slabě kyselé až slabě zásadité. Chuť bobulí je sladká a aromatická. Štáva je tmavě purpurová a barvivá. Upotřebitelnost ovoce je především v přímém konzumu, dále pro výrobu šťáv, džemů, i jako součást moučných jídel. Od roku 2018 má odrůda udělenou ochranu práv v ČR.

Tolbačik je odrůda zimolezu modrého (*Lonicera caerulea* L. var. *edulis*), původem z Ruska, kterou do Česka přivezla expedice pracovníků z Výzkumného

inzerce

ústavu rostlinné výroby, v. v. i., Praha-Ruzyně a Výzkumného ústavu Silva Taroucy pro krajinu a okrasného zahradnictví v Průhoních, v. v. i. Ochrana práv k odrůdě v ČR byla udělena v srpnu 2019 a to společně oběma žadatelům. Vyrůstnost keře je středně bujná, tvoří rozložitý, pokryvně rostoucí, slabě až středně větvený keř s červenohnědou kůrou. Jednoletý výhon je na koncích silně ochmýřený. Vstřícné listy jsou vejčitého tvaru, středně zelené, tupě zakončené.

Zimolez modrý Tolbačik

Foto archiv autora

Plody středně velké, široce podlouhlé na průřezu široce elipsovité. Zakončení bobule je rovné se středně výrazným okem. Slupka tenká, tmavě modrá, silně ojiněná. Jedná se o středně ranou až pozdní odrůdu rašící začátkem dubna a kvetoucí koncem dubna. Bobule se sklízí sběrem od konce května do poloviny června, nelze je setřásat. Barvivá štáva je nasládlá až sladká, aromatická a voňavá. Plodí třetím rokem od výsadby. Vyžaduje dostatečnou závlivu a předjarní

plné hnojení. Na půdní prostředí nemá zvláštní nároky, pěstuje se v pH 6–7,5, což je převážně neutrální hodnota. Až koncem srpna ustává v růstu a rostlina pozvolna zasychá. Zálivka se redukuje a přechází do režimu přirozeného podle výskytu srážek. Jen při déle trvajícím suchu se před uschnutím bráníme mírnou zálivkou.

Ing. Dušan Nesrsta
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

MĚJTE POD ČEPICÍ

LG 31.219 (230)
LG 31.250 (240)
LG 31.272 (260)
LG 31.276 (260)
LG 30.315 (300)

LG 31.322 (310)
LG 31.330 (320)
LG 31.377 (330)
LG 31.388 (370)
LG 31.390 (390)

ZRNOVÉ HYBRIDY LG 2020

- všechny oblasti České republiky dle ranosti a nároků na pěstitelské podmínky
- vysoké a meziročníkově stabilní výnosy zrna

www.lgseeds.cz

Šlechtíme Váš úspěch

Limagrain Central Europe S.E., organizační složka, Česká republika 2020

